

плюс Тернопільщина • Виходить у середу і п'яницю

Незалежна громадсько-політична газета

Зборівська архієпархія УГКЦ проголосила 3 відпустових храми

■ Архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський УГКЦ Теодор Мартинюк видав дектер про проголошення в Тернопільсько-Зборівській архієпархії відпустових храмів з нагоди Ювілейного 2025 Року Божого.

Ними стали: архікатедральний собор Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці м. Тернопіль; Мала базиліка Зарваницької Матері Божої в Марійському духовному центрі "Зарваниця"; прокатедральний собор Преображення Господа і Спаса Нашого Ісуса Христа м. Зборів. Усі паломники, які в цих

храмах дотримаються всіх умов щодо відпусту (приступати до Святого Таїнства Покаяння, візьмуть участь у Святій Літургії, прийнявши Пресвяту Євхаристію, помолятися в наміренні Святішого Отця), з 29 грудня 2024 до 28 грудня 2025 року отримають

повний Ювілейний відпуст.

Кир Теодор воднораз закликав всіх вірних взяти діяльну участь у відзначенні Ювілейного 2025 року Божого відповідно до плану заходів та ініціатив, оприлюднених ювілейним комітетом.

Скільки цього року коштує зготувати 12 страв на Святвечір?

■ Цьогоріч для приготування дванадцяти традиційних страв різдвяної вечери необхідно буде витратити близько 1365 грн. Про це повідомили у пресслужбі Інституту аграрної економіки.

За їхніми розрахунками, різдвяне меню складатиметься зі страв, які є традиційними для такого столу серед-

ньостатистичної родини: кутя і узвар, смажена риба, вінегрет, вареники (з картоплею, з капустою, з вишнями), тушкована капуста, борщ пісний з квасолею, смажена картопля, овочі свіжі і солоні.

Приготування пшеничної куті (950 г продуктів традиційної рецептури) обійтеться у 175,05 грн і стане другою за вартістю стравою на святковому столі.

Найдорожчими інгредієнтами страви цьогоріч стали: мак - 68,5 грн за 200 г, а

також волоські чищені горіхи - 44,89 грн та родзинки - 21,73 грн за 100 г відповідно. Основна складова куті - крупа пшенична з твердої пшениці - коштуватиме 21,30 грн за 400 г, а за мед заплатимо ще 16,90 грн за 100 г.

Узвар із сушених яблук, груш і чорносливи коштуватиме 105,36 грн (600 г на 2 л води).

Найдорожчою стравою на столі буде смажена риба, ціна якої становитиме 306,97 грн (за 2 кг живого коропа - 301 грн, а за 200 г борошна - 5,97 грн).

Вартість пісного борщу з квасолею - 131,94 грн. Найдорожчою складовою стане квасоля біла суха (300 г) - 43,53 грн.

За вінегрет (1,73 кг продуктів) українці віддадуть 67,75 грн, а найдорожчими стануть бочкові солоні огірки - 21,40 грн за 200 г.

За вареники з картоплею (1,51 кг продуктів) потрібно буде заплатити 50,06 грн, з капустою (1,481 кг продуктів) - 52,50 грн, а з вишнею - 69,74 грн (за 810 г продуктів).

20 грудня - хмарно, з проясненнями, ввечері місцями невеликий дощ. Вітер змінних напрямків, 3-7 м/сек. Температура повітря вночі 4, вдень 7 градусів тепла. Атмосферний тиск 728-725 мм рт. ст. Схід сонця - 8.10, захід сонця - 16.19. Тривалість дня - 8.08.

21 грудня - похмуро, без опадів. Вітер змінних напрямків, 3-7 м/сек. Температура повітря вночі 1, вдень 2 градуси тепла. Атмосферний тиск 736-731 мм рт. ст. Схід сонця - 8.11, захід сонця - 16.20. Тривалість дня - 8.08.

Свобода Газета
Найцікавіша і найдоступніша!
ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА НА 2025 РІК
Тижневик, передплатний індекс 40184
1 місяць ..... 73.00 грн. 6 місяців ..... 338.00 грн.
3 місяці ..... 179.00 грн. 12 місяців ..... 656.00 грн.
У ціні газети враховано вартість поштових послуг:
приймання передплати та доставка видання до передплатників

Тисяча гривень від держави: хто отримав і на що витрачають

Зміни у правилах нарахування

Вже з 10 грудня правила оформлення виплати дещо змінилися. Як повідомив прем'єр міністр України, до програми долучилися банкі-партнери. Зробили це, аби полегшити оформлення виплат представникам старшого покоління, яке не володіє цифровими навичками, а також опіку нам неповнолітніх дітей.

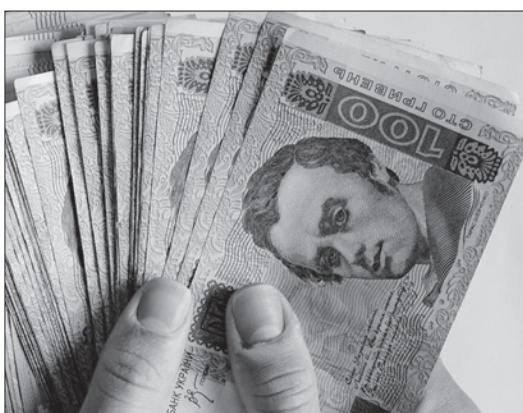
Щоб оформити заявку, необхідно звернутися до банківської установи. Після оформлення заяви та створить спеціальний рахунок, на який перерахують кошти. Отримати тисячу гривень готовкою неможливо. Так само, як і оплатити з державної допомоги підакцізі товари: алкоголь та цигарки. Оформити допомогу можна і через відділення "Укрпошти". За ці гроші можна купити товари українського виробництва, що реалізують у поштових відділеннях, замовити лікарські засоби, оплатити комуналку чи мобільний зв'язок. А також передати гроші на благодійність.

Готівковий скандал

З отриманням державної допомоги пов'язаний і перший скандал: українці намагалися перевести безготівковий платіж у готівку, яку можна витратити на інші цілі.

На таких діях заскочили клієнтів двох найбільших мобільних операторів України. Вони поповнювали свої мобільні телефони через сервіс EasyPay, а потім оформлювали повернення коштів вже на іншу картку. Гендиректор EasyPay Олексій Авраменко звернувся до уряду із по-передженням про дії абонентів: "На жаль, ми були змушені відключити функцію "повернення грошей" для абонентів Vodafone i life. Оскіль-

ки є "особливо розумні" українці, які вирішили в такий спосіб осквернити ідею 1000 грн "Зимової еПідтримки". Сервіс не працюватиме для всіх через нецільове використання державної допомоги", - заявив Авраменко.

Водійка, яка на смерть збила дитину, отримала умовний термін

Тернопільський міськрайонний суд виніс вирок водійці, яка восени цього року вчинила смертельну ДТП на вулиці Симоненка. У результаті аварії загинув 13-річний велосипедист.

Згідно з судовим рішенням, водійку визнано винною за ч. 2 ст. 286 Кримінального кодексу України. Їй призначено покарання у вигляді трьох років позбавлення волі з позбавленням права керування транспортними засобами на два роки. Однак на підставі ст. 75 КК України засуджену звільнили від відбування основного покарання з випробувальним терміном на два роки.

Вирок доступний у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

ДТП сталася 23 вересня 2024 року. Під час руху водійка допу-

стила наїзд на підлітка, який їхав на велосипеді. Внаслідок отриманих травм 13-річний хлопець загинув на місці події.

Цей випадок викликав широкий резонанс у Тернополі, наголошуєчи на важливості дотримання правил дорожнього руху та відповідальності водіїв.

Рішення суду викликало неоднозначну реакцію. Одні вважають вирок занадто м'яким, інші наполягають на важливості врахування обставин справи.

Нагадаємо, порушення правил дорожнього руху, які спричинили смерть потерпілого, є серйозним злочином. Однак суд може призначити умовне покарання, якщо обвинувачений співпрацює зі слідством, щиро кається або має інші пом'якшувальні обставини.

Справу продовжують обговорювати в соціальних мережах і місцевій громаді.

Суд змусив виплатити військовому компенсацію за 7 років невикористаних відпусток

Працівник Зборівського районного відділу ГУ ДСНС у Тернопільській області Михайло Д., який понад 7 років проходив військову службу та брав участь в АТО, домігся компенсації за невикористані відпустки через суд.

Михайло Д. був мобілізований до ЗСУ 1 квітня 2015 року. Після демобілізації він повернувся на службу в ГУ ДСНС, проте 5 лютого 2024 року звільнився за згодою сторін. Отримавши розрахункову відомість, чоловік дізнався, що грошова компенсація за невикористані дні відпустки йому не нарахована.

Після невдалих спроб вирішити питання в адміністративних судах, Михайло Д. подав позов до Зборівського районного суду. У липні 2024 року суд ухвалив рішення на його користь, зобов'язавши ДСНС виплатити компенсацію в розмірі 117 682 грн.

ГУ ДСНС подало апеляцію, наполягаючи на тому, що під час військової служби Михайло Д. використовував відпустки, а також помилково розрахував компенсацію, враховуючи 31 день щорічної відпустки замість передбачених законом 24.

Тернопільський апеляційний суд частково задовольнив скаргу, зменшивши суму компенсації до 91 126 грн. Суд зазначив, що час переїзду на військовій службі враховується до стажу, що дає право на відпустки, а отже, Михайло Д. мав право на компенсацію за невикористані дні відпустки.

Ця справа стала важливим прецедентом для працівників, які були мобілізовані до ЗСУ. Вона підтвердила, що право на відпустку або компенсацію за її невикористання зберігається навіть під час військової служби.

Пресслужба Тернопільського апеляційного суду зазначає, що остаточна suma компенсації визначена відповідно до чинного законодавства та враховує всі нюанси трудового права.

Ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R30-02865

Рішення Нацради України з питань телебачення і радіомовлення №571 від 29.02.2024 р.

46008, м. Тернопіль, вул. Торговиця, 11,
ТОВ «Редакція газети «Свобода».
р/р UA863003350000000026000624332
в АТ «Райффайзен Банк» м. Київ,
МФО 300335, код 21157527

Журналісти: тел. 0 (352) 23-55-02
Реклама: тел. 0 (68) 932-29-05

Головний редактор Тарас Савчук

Відповідальний секретар Віктор Уніт
Літературний редактор Наталія Гаврішко
Редактор відділу Галина Вандзеляк
Бухгалтерія Галина П'ятківська
Рекламний відділ Оксана Волошина

Індекси видання: 61369, 40184.

E-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. **Сайт:** svoboda.te.ua

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51,
сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 1394. Тижневий тираж 12200

Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редактувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами.

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Право

Доступні ліки: програма діятиме у всіх аптеках країни

Уряд ухвалив рішення про розширення програми "Доступні ліки" на всі аптеки, які працюють в державі. Про це повідомив прем'єр-міністр України Денис Шмигаль.

Глава уряду зазначив, що для підтримки українців у зимовий час уряд продовжує реалізацію ініціативи Прези-

дента України "Зимова підтримка". В її межах оновлено та модернізовано програму "Доступні ліки".

За програмою "Доступні ліки" в кожній аптекі нашої країни українці можуть отримати безкоштовно або з невеликою доплатою майже 600 медичних виробів та препаратів.

Звертайте увагу на найпроблемніші товари

Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів назвала найпроблемніші товари, які були виявлені у 2024 році відповідно до даних міжнародної системи RAPEX.

Отож, найбільш небезпечними товарами виявилися іграшки з токсичними речовинами або дрібними деталями. Електричне та електронне обладнання, яке становить ризик займання чи ураження електричним струмом. А також освітлювальні пристрої, що не відповідають нормам випромінювання. Зазначається, що спеціалісти Держпродспоживслужби впродовж 2024 року здійснили понад 900 перевірок характеристик продукції, у результаті яких було виявлено понад

746 тисяч одиниць ламп із неспрямованим випромінюванням і понад 200 тисяч одиниць низьковольтної продукції, що не відповідають вимогам безпеки та могли становити ризик для здоров'я споживачів.

"Продукція, що не відповідає встановленим вимогам, класифікується як така, що має високий ступінь ризику. Це особливо стосується товарів, призначених для вразливих груп споживачів - дітей, вагітних жінок, осіб похилого віку, а також продукції, яка містить небезпечні хімічні або біологічні речовини", - акцентували у Держпродспоживслужбі.

У профільному відомстві закликають споживачів обирати лише перевірені виробників і постачальників, а в разі виявлення небезпечних товарів звертатися до Держпродспоживслужби.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПУЛЬС М+"

(ТОВ "ПУЛЬС М+"), ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ - 45838107, місцезнаходження юридичної особи: Україна, 47710, Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Шляхтинці, вул. Галицька, 25, тел. +380504376459, адреса електронної пошти:

pulssternopil@pulscom.net, має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для об'єкта: Автозаправна станція (АЗС) за адресою: Україна, Тернопільська область, Чортківський район, с. Гримайлів, вул. Віконська, 1-а.

Мета отримання дозволу на викиди - отримання офіційного документа для провадження діяльності на існуючому об'єкті, де здійснюються викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, у зв'язку із зміною власника вищевказаного об'єкта.

На АЗС здійснюється: приймання нафтопродуктів з автомобільних цистерн у резервуари; зберігання нафтопродуктів у резервуарах; заправлення нафтопродуктами автотранспортних засобів через паливо-роздавальні колонки нафтопродуктів: бензин А-95; паливо дизельне.

На об'єкті виявлено 6 стаціонарних джерел (4 - організованих, 2-неорганізованих) викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Джерела утворення викидів забруднюючих речовин на об'єкті: зливний пристрій нафтопродуктів; резервуари підземні: РГС-8,6 (V=8,6 м³); РГС-9,7 (V=9,7 м³), РГС-10 (V=10,0 м³), РГС-25 (V=25,0 м³); паливно-роздавальна колонка Salzkotten GMBH - 2 шт.

Діяльність об'єкта належить до третьої групи за ступенем впливу об'єкта на забруднення атмосферного повітря.

Види та обсяги викидів забруднюючих

речовин в атмосферне повітря (тонн/рік): бензин (нафтовий, малосірчистий - у перерахунку на вуглець) - 0,67110; вуглеводні насищені C₁₂-C₁₉ (розчинник РПК-26511та ін.) в перерахунку на сумарний органічний вуглець - 0,01752233; неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 0,00002639501; сірководень - 0,00004923735.

Згідно з розрахунками розсіювання приземних концентрацій викидів забруднюючих речовин при експлуатації об'єкта перевищень медико-санітарні нормативи допустимого вмісту хімічних речовин в атмосферному повітрі населених місць на межі санітарно-захисної зони та за її межами немає.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не розроблялися - перевищень нормативних граничнодопустимих викидів в атмосферне повітря немає.

Згідно з Законом України від 23.05.2017 № 2959-VIII "Про оцінку впливу на довкілля" діяльність об'єкта не належить до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля (рік введеній в експлуатацію АЗС - 2010; розширення, реконструкція, технічне переоснащення не здійснювалося).

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству. Для забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел встановлюються нормативи граничнодопустимих викидів (ГДВ) для речовин, на які не встановлені нормативи ГДВ згідно з законодавством - величини масової витрати. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Пропозиції щодо зауваження надсилають протягом 30 календарних днів з моменту опублікування даного повідомлення до Тернопільської обласної військової адміністрації за адресою: 46021,

м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, тел./факс +38(0352) 25-95-93, адреса електронної пошти: eco_ter@eco.te.gov.ua.

Реклама у «Свободі».
Тел. (068) 932-29-05

astramia.com.ua
Медичний центр
➤ Лікування алкоголізму та куріння
➤ Психіатрія, неврологія, рефлексотерапія
➤ Народна та нетрадиційна медицина
Лі. АВ №511224
о. 17.12.2009 р.
підк. МОЗУ
(0352) 51-50-00
м. Тернопіль, вул. Малишка, 2
Самопікування може бути шкідливим для вашого здоров'я

Сумні ірпінсько-бучанські етюди

(Продовження.
Початок у №71)

Практика надсилення через Інтернет розмайтих повідомлень численним знайомим, які обов'язково через кілька днів надішлють фінансову допомогу, молитви за воїнів ЗСУ, за загиблих, до конкретних святих за здоров'я, які необхідно розіслати ще десятком родичам чи друзям, засилля виступів відомих російських гумористів - усі ці дії є, мабуть, спеціальним проектом, який дає нашим ворогам численні ефекти, серед яких: дезінформація, розхитування віри в перемогу, насмішки над українським інтелектом та ... не малі гроші.

Для поранених та тих, хто на передовій перемерзає в окопах, така інформація має специфічний вплив і, звичайно, не вселяє оптимізму. Хлопці роблять свої висновки, які не на користь державних органів управління та не вселяють оптимізму...

Є повідомлення й іншого змісту і характеру: спіймали злочинця, що вкрав мільйони за рішенням суду його випустили під заставу ... тисяч грн?.. При тому, обличчя злочинця в "інтересах слідства" по телебаченню не показують...

Свідомо чи несвідомо в ЗМІ використовують не завжди доречні та продумані (не кажучи обґрунтовані) девізи, гасла, наприклад: "Пункт незламності", у якому гуманні люди готові чай, каву для престарілих, переселенців, хоч такі назви повинні носити пункти, в яких реєструють відчайдух, добровольців на фронт?!

Потрібно говорити правду, розкривати не лише невичерпний героїзм наших воїнів, а

й прорахунки, що виникають через різних обставин. Для цього потрібно мати відвагу, знання, бачити перспективу. Наш час багатий не лише на різні відкриття, а й вчинки. Завжди послідовно у своїх вчинках і виступах була Ірина Фаріон. Її психологічна конституція щодо оцінки суспільних процесів, соціально-економічної та політичної ситуації, духовності і мовних проблем була безкомпромісною. Вона виявляла фальш та висвітлювала усе в ЗМІ. Звичайно, що у цій ситуації (за наявності державної ідеології) відповідальним органам варто було б за результатами її виступів, ефективно реагувати. Тим часом, все відбулося навпаки. Влада не реагувала, не коректувала своєї політики відповідно до обставин... Сьогодні Фаріон вже не представляє небезпеки ні для кого. Таким чином нейтралізовано багатьох активістів, творчих, спостережливих людей, генералів. Після чого, ніби настає спокій, але такі враження є помилковими. Розсипані іскри тліють і, зазвичай, у сприятливому середовищі спалахнуть.

Багато імперій навіть цивілізацій розвивалися до того часу, доки їх лідери не відчули себе божествами та не отримали від своїх затурканіх підлеглих вотум довіри до ступеня безкарності своїх діянь. Народна мудрість каже: "Де сила є, у безвідповідальному суспільстві, - розуму не потрібно". Тим часом, російський диктатор путін все більше говорить про ядерну війну, аби світова спільнота почала панікувати і змушувала стражденних, переляканіх українців здатися. Та не на тих напав... Варто зазначити, що віра у маячню божевіль-

ного диктатора робить його небезпечнішим для всього світу та посилює можливість Третьої світової війни. Про це пише у статті професор Єльського університету Тімоті Снайдер "Третя світова війна? Давайте допоможемо тим, хто її стримує"...

Для українців немає нічого нового у відносинах з агресором, нас лякати не потрібно, якщо не зупинити агресора, полум'я може охопити всю планету. Громадянської війни не буде, може бути громадянський опір з використанням ядерної музики, якої у свій час позбавили Україну росія, США та Європа. На початку статті автор проводить паралель між страхом від "спаленого міста" і "початком Третьої світової війни". Він пише: "Було б погано, якби ваше місто згоріло. Це обґрунтovanий страх. Але що робити, якщо горить будинок вашого сусіда? Звісно ж, не звинувачувати у пожежі пожежників і не організовувати протест... Чинячи опір росії, українці роблять всі сценарії такої катастрофи менш імовірними. У масштабах нашого світу українці - це пожежники. Немає сенсу звинувачувати їх у вторгненні рф або заражати їм виконувати свою роботу, зауважив Снайдер.

Тим часом, залякані до смерті російські опозиціонери та активісти, на даному етапі, не проявляють ефективного опору диктатору. Є відчайдушні вчинки окремих особистостей, серед яких - російський опозиційний громадський діяч, якутський шаман, політв'язень російської каральної психіатрії Олександр Габишев, який робив спроби підняті народ супроти деспотичної влади. Його дії "високо оцінила" путінська адміністрація зробивши психічно нездоровим.

Нагадаємо, що у березні 2019 р. Олександр Габишев розпочав свій, на цей час вже другий похід з якутська до Москви з метою вигнати путіна з Кремля: "Мені Бог сказав, що Путін не людина, а демон, і я маю його вигнати. Ось я і йду, щоб вигнати"...

У міжнародній правозахисній організації Amnesty International якутського шамана назвали в'язнем сумління і закликали звільнити його.

Цей епізод з глибинки Росії демонструє, що тиранія, яка зодягнулася в демократичні шати, може погубити не лише правду, віру у справедливість, а й навіть здоровий глузд...

Агресор знає слабкі сторони в управлінні українськими суспільними процесами і дуже ефективно впливає на них. Тому, крім удосконалення управління, відповідно до ситуації, необхідно локалізувати московських "миролюбців" у сутанах та видворити їх в росію, не дозволяти ганьбити народ і землю, що їх годує, заборонити побори, якими вони діляться з м.п. Посилити покарання за колабораціонізм та дезінформацію. Про це говорять, про це пишуть, а віз і нині з місця не зрушив.

Тож інформація є одним із найважливіших ідеологічних та управлінських чинників, а ідеологія є тим ефіром, яким живе будь-яке суспільство... Люди, що дихають чистим повітрям, п'ють чисту воду, не хворіють... Мандрівники, які мають правдиву інформацію, не блукають. Дезінформацію використовують загарбники для введення в блуд як своїх людей, так і населення анексованих територій. В цій справі повинен виконувати свою роль Центр протидії дезінформації, інші контролюючі у цій сфері державні органи,

діяльність яких тим часом невідчутна.

Після нападу росіян на Україну відбулося об'єднання українців для боротьби з агресором, але ще потрібно багато зусиль, інтелекту, щоб консолідувати суспільство та скерувати зусилля задля отримання перемоги над ворогом. На даному етапі не можна нехтувати категоріями: інформація, ідеологія, дезінформація, управління як другорядними питаннями чи проблемами в оборонній роботі та у державотворчих процесах, які в наших умовах є взаємопов'язаними, взаємозалежними і забезпечують ефективність управлінських рішень. В управлінському процесі не повинно бути дрібниць. Тому в цих умовах доцільно рекомендувати створення консультаційно-дорадчого органу, який міг би на аудиторських умовах здійснювати контроль і попереджувати недолугі бренді, девізи, гасла, заклики, не коректну рекламу та створювати передумови формування державницької ідеології.

Якщо в тиловій зоні серед населення виникають якісь незрозумілі ситуації, які дають підстави до подвійних трактувань тієї чи іншої ситуації, їх повинні розглядати дискусійно на спеціальних засіданнях, потрібно давати зрозумілі пояснення, а не працювати на ідею агресора, - загострення в Україні протиріч та провокації громадянської війни.

Таку мету ставила на своєму засіданні Академія соціального управління. Чи досягла вона її, покаже час.

Богдан АНДРУШКІВ,
заслужений діяч науки і
техніки України, чл. НСПУ,
д.е.н., проф. ТНТУ
ім. І. Пулюя

На скільки відсотків від зарплати можна розраховувати, беручи лікарняний?

рядку та на умовах, передбачених за-
конодавством, що діяло раніше.

До страхового стажу прирівнюються трудовий стаж, набутий працівником за час роботи на умовах трудового договору (контракту) до набуття чинності Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працевздатності та витратами, зумовленими похованням", а також періоди, починаючи з 1 січня 2016 року, протягом яких особа не підлягаєла страхуванню згідно з цим Законом, але нею або роботодавцем за неї сплачено єдиний внесок відповідно до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування". Страховий стаж обчислюється в місяцях. Як повідомили у Головному управлінні Пенсійного фонду України в Тернопільській області відповідно до статті 17 Закону України "Про загаль-

нообов'язкове державне соціальне страхування" допомога по тимчасовій непрацевздатності виплачується застрахованим особам залежно від страхового стажу в таких розмірах:

1) 50 відсотків середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж до трьох років;

2) 60 відсотків середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж від трьох до п'яти років;

3) 70 відсотків середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж від п'яти до восьми років;

4) 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж понад вісім років.

Окрім того, 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) також виплачують застрахованим особам, що ма-

ють певні пільги (наприклад, віднесені до 1-3 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одному з батьків або особі, що їх замінює та доглядає хвору дитину віком до 14 років, яка потерпіла від Чорнобильської катастрофи; ветеранам війни, постраждалим учасникам Революції Гідності та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України; особам віднесені до жертв нацистських переслідувань; донорам, які мають право на пільгу; особам реабілітованим відповідно до Закону України "Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років". Необхідно знати, що допомога з тимчасової непрацевздатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, також оплачується під час перебування у щорічній (основній чи додатковій) відпустці.

Софію винагородили за Соломію

Учениця мистецької школи Тернопільського мистецького фахового коледжу імені Соломії Крушельницької Софія Ніколаєва стала лауреатом першої премії І Міжнародного двотурового багатожанрового фестивалю-конкурсу "Мистецькі барви". Юна художниця подала на конкурс свою роботу "Соломія Крушельницька".

Единий пам'ятник у світі у файному місті Тернопіль, відтворений Софією Ніколаєвою, високо оцінили члени журі фестивалю-конкурсу "Мистецькі барви". Обираючи переможців, вони звертали увагу на творчу індивідуальність і майстерність автора, оригінальність задуму, володіння прийомами композиції та технікою, в якій виконана робота. Фестиваль-конкурс проводили за підтримки Міністерства культури та стратегічних комунікацій України.

Софія отримала диплом лауреата, а її наставник, художник, викладач мистецької школи Богдан Федорів - подяку за значну роль у підготовці творчих особистостей до участі у конкурсі, за високу професійну майстерність, збереження культурної спадщини, підтримку та духовне збагачення підростаючого покоління, а також особистий вагомий внесок у розвиток культурно-естетичного виховання дітей та молоді.

На завершення номера

«Замість ялинки - зимовий букет»

■ Виставку-конкурс під такою назвою відкрили у Тернопільському обласному центрі екологічно-натуралистичної творчості учнівської молоді.

Цей конкурс організовують щороку в грудні. Цьогоріч надійшло понад 250 робіт. Їх підготували діти з 34 громад області. Виставка-конкурс проходить у трьох номінаціях: "Новорічна композиція "Різдвяна казка", "Галицькі сувеніри та різдвяна атрибутика" і "Дідух - різдвяний дух". За вимогою конкурсу, робота на 70% має складатися з природного матеріалу. Тому діти використовують гілочки ялини, сосни,

ти, шишки модрини, сосни тощо.

Кращі роботи надішлють у Київ на Всеукраїнський конкурс у номінаціях: "Новорічна композиція", "Український сувенір", "Подарунок воїні", інші вироби залишають в центрі екологічно-натуралистичної творчості.

У яких кольорах зустрічати Новий рік?

■ 2025 рік пройде під знаком Дерев'яного Зеленого Дракона - символу мудрості, стабільності та впевненості. Як же підібрати образ, який вшанує стихію дерева і магію дракона?

Зелений Дракон символізує елементи природи, сили та оновлення. Тому кольори для новорічного образу варто обирати у палітрі, що асоціюється з природою і спокоєм, а також магією і красою дракона. А саме - зелений і його відтінки - від світлого смарагдового до глибокого темно-зеленого, коричневий, золотистий і бронзовий, синій та морської хвилі.

Якщо ви хочете поліпшити фінансове становище та досягти успіху, віддавайте перевагу відтінкам зеленого й золотого. Для гармонії в особистому житті і підтримки

родини підійдуть коричневі та сині тони. Якщо прагнете до внутрішнього спокою й гармонії, обираєте нейтральні відтінки.

Для створення завершеного образу важливо правильно підібрати аксесуари. Дерев'яний Зелений Дракон любить стриманість, тому варто надати перевагу прикрасам із натуральних матеріалів, таких як дерево, камінь, золото та срібло. Можна обрати прикраси із зеленими каменями, наприклад, зі смарагдом або малахітом - вони підкреслять магію зеленого кольору й нададуть образу шарму.

Уникайте надмірного бліску та агресивних елементів, оскільки Дракон віддає перевагу благородній простоті й природним текстурам. Сумки й взуття краще обирати в нейтральних тонах - чорному, коричневому, зеленому або золотистому, щоб вони гармоніювали із загальним нарядом.

Інтелектуальна подорож шляхами минулого і сучасності

■ Світ, в якому ми нині живемо, традиційно сповідує закон: минуле - це погано, нове - це добре, однак подібні спрощення, зазвичай, небезпечні, бо вони обмежують простір для фантазій. У своїй новій збірці короткої прози "Базянік" Валентина Семеняк майстерно доводить, що аспекти минулого і майбутнього при всій своїй суперечливості, міцно тримаються за вервечку буття і потребують одне одного.

Вісторії ідей та метафор, якими рясніє книга, триває буденне життя, хоча речі, про які веде мову авторка, не рухаються за прямою лінією, її перо залишає на папері відокремлені один від одного сліди.

Валентина Семеняк досліджує, що наше життя і наші історії скидаються на вервечку подій, які міцно зв'язані й тримаються одна одної, проте зроблені з різного матеріалу, мають різне походження, різний колір та викликають різні думки-уявлення про своє призначення.

"-Даринко, якщо хочеш у когось щось попросити, обов'язково кажи чарівне "будь-ласка", - повчаю внучку, що доти казала просто "дай". Дівча кліпає на мене синіми очима і несподівано каже: - Базянік. Таким словесним викрутасом я заскочена знецінка. - Та ж не базянік!

Прошу повторюю за мною: будь-ла-с-ка. Онучка здивовано дивиться на мене, і я знову чую оте дивне "базянік". Несподівано я погоджуєсь з нею: а чому б і ні! Для мене це відкриття! "Будь ласка" - довго і нудно, а от "базянік"!..". Принагідно письменниця нагадує всім нам "нашу дитинно-божественну природу, озвучену ще Ісусом Христом: "Будьте, як діти!".

Збірка, про яку, містить 56 невеликих за обсягом творів, за означенням авторки - есеїв. Жанр есею, зазвичай, невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження. Це жанр, який лежить на перетині художньої та публіцистичної, часом науково-популярної творчості.

У Валентини здебільшого складні інтелектуальні тексти. Інтрига побудована виключно на реальності, яка

базується на приватних спогадах авторки. І хоча з часу описаного минуло чимало років, вона відтворює яскраву живу картину бувальщини з додаванням психологічних типажів. Це не просто спогади, а особистісна реакція на побачене й пережите в минулому, інтелектуальна подорож у минуле.

Наприклад, коли читаєш початок твору "Вимикаючи зовнішнє світло, не забудьте увімкнути внутрішнє", то здається, що все просто, проте розповідь мало-помалу розкриває нам інакший, глибший підтекстовий смисл: "Свідомо не пишу: "люді". Бо в слові "люді", всередині його, криється інше слово: "Юди". А їх, як стверджують святі письмена п'яти основних релігій світу, в нашу епоху, епоху всеохопної моральної деградації, "розброньувалося" найбільше. Відповідальність за світову екологічну кризу лежить не лише на сильних світу цього, а й на кожному з нас. Адже кожний з нас частинка цілого".

Письменниця намагається занурити читача у досвід словесної камерності, навіть інтимності діалогу з читачем. Митецький формат тут кон-

центрується на органічній і дуже делікатній взаємодії монологу та сповіdalnoї інтонації, як от у творі "Лише один крок": "У мене виникло відчуття дивної радості. Я зрозуміла, що Вищі Сили дали мені можливість на власні очі побачити, як практиює вервиця. Камінь не міг мене вдарити, бо в моїх руках були духовні щит і меч - затиснена пальцями вервичка та книжка про неї... Ця історія незмінно живе в моєму серці як доказ великої Божественної Всеосяжної Любові Творця до Своїх творінь. І якби мене зараз хтось запитав, чи маю в серці якусь таємницю, то я на знак згоди ствердно кивнула б... Безмежно і щиро дякую Всевишньому за набуття такого досвіду. Відтоді твердо знаю: якщо зробити крок назустріч Богові, то Він зробить до тебе сто чи й більше кроків".

Поняття, як і події, мають свій життєвий цикл, з типовим перебігом процесів та зносу. Вельми показовий в цьому плані твір "Купальська ніч з далекого дитинства". Змалювання, на мою думку, ґрунтуються на природі емоційного переживання. Пись-

менниця філософські осмислює нову систему понять, одкровень на рівні містики, пояснюючи які можна лише до певної межі. Оскільки старі канони і схеми поступово зживують себе, нове покоління читачів прагне по-новому глянути на життя. І чудовою мовою, і сповіdalnym способом вислову авторка прагне зберегти духовні сили для сприйняття реальності трагічного сьогодення. "Майже коралові, наліті соком ягоди вишні загадково визирають з-поміж оберемка щойно зрізаних квітів, що лежать на старенькій ряднині посеред подвір'я, де панує розпашілій липень... У повітрі запаморочливо пахне духмяним цвітом сусідської старої липи, що росте по той бік нашого благенького тинка. Її розкішне гіля, вкрите ніжно-зеленим окріленим (бо має два крильця!) сонячним цвітом, покірно і сором'язливо звисає додолу".

Хочу звернути увагу, шановний читачу, на винятково прекрасну мову Валентини Семеняк, її прозові тексти можна читати як вірші!

Тетяна ДІГАЙ
м. Тернопіль